

Program 2021

Karlstads Trädgårdssällskap

**TEMA
PERMAKULTUR**

Trädgårdsår med ambitioner!

Den som har en trädgård eller odlingslott är lyckligt lottad. Extra tydligt blev det under året som gått. Att gräva, så, plantera, vattna, rensa, skörda och njuta smittar inte. Att kunna träffas i egen trädgård har varit en stor tillgång. Men det finns sånt som även den mest inbitna odlingsentusiast saknat – att delta i kurser, göra trädgårdsbesök och dela odlingslyckan med andra.

Det här trädgårdsåret är mer möjligt och i din hand har du ett program med det vi inte kunde göra förra året och lite till. De första månaderna tar vi det försiktigt och satsar på digitala föreläsningar. När det blir uteväder håller vi ett sent årsmöte och vi träffas utomhus i olika trädgårdar. Jag hoppas innerligt att vi under senhösten kan träffas inomhus för potatisprovning och säsongsavslutning med traditionell frösortering.

Vi fortsätter förra årets permakulturtema där du kan välja och vraka mellan föreläsningar, trädgårdsbesök och kurser. Där finns något som passar både dig som vill satsa järnet, vill plocka delar eller bara är nyfiken på vad permakultur är. Vi har också lyckats boka in den första dagen som Rolands Plantskola öppnar sina dörrar för föreningsbesök och vi firar det svenska äpplet på sin rätta dag.

Varmt välkommen till ett efterlängtat trädgårdsår!

Ann Elgemark

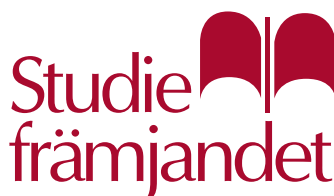
Ordförande

... är en del av

... samarbetar med

... ingår i

Visst vill du vara med!

Kanske har du fått det här programmet i näven när du besökte växtmarknaden. Kanske stack en vän till dig det. Ett medlemskap har många fördelar. Spana in dem här!

Tidningen Hemträdgården

Som medlem får du sex nummer av tidningen Hemträdgården och vårt årliga program.

Föreläsningar

Som medlem kan du vara med på inspirerande föreläsningar och intressanta kurser.

Trädgårdar och trädgårdsmöten

Som medlem får du möjlighet att träffa andra trädgårdsälskare och besöka intressanta trädgårdar.

Rådgivning

Som medlem har du rätt till kostnadsfri rådgivning från Riksförbundet Svensk Trädgård.

Rabatter och erbjudanden

Som medlem har du rabatt på en lång rad platser och i en mängd butiker, både i Värmland och i Sverige.

Visst blir du sugen på att vara med?! Här anmäler du dig:

www.karlstadstradgardssallskap.se/bli-medlem

Odla klimatsmart med permakultur

Är du nyfiken på trädgårdsodling eller har du redan börjat odla? Hans-Åke Scherp visar och berättar hur man kan göra sin trädgård mer inriktad mot permakultur. Hur kan vi planera och använda våra trädgårdar så att de tillgodoser våra behov av skönhet, avkoppling och mat samtidigt som de har en positiv inverkan på livet omkring oss? Hur kan vi skapa hållbara trädgårdar som förnyar och reparerar sig själva samtidigt som de producerar ett överflöd av organiskt material och liv? Hur kan den egna trädgården bli en del av lösningen av de miljöproblem som vi står inför?

Permakultur är ett välplanerat odlingssystem med naturen som förebild. Det innebär ett sätt att odla som både återskapar bördiga jordar och bidrar till mindre koldioxid i luften med mindre arbetsinsats, till exempel genom att täcka jorden i stället för att gräva. Tanken är att imitera naturens ekosystem där jorden är grunden för allt liv.

Tid och plats

Måndag 15 februari, 18.00, digital föreläsning.

Anmälan

Föreläsningen läggs upp på studieframjandet.se. Det kan dröja lite innan föreläsningen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

Att lyckas med frösådden

När längtan efter att naturen ska vakna upp efter vintervilan blir för stor kan vi tjuvstarta inomhus. Vi digitalbesöker Kerstin Karlsson som visar hur hon driver upp hundratals plantor till sin lilla villaträdgård och gör den till ett paradiset för människor, fåglar och insekter. Vi får svar på frågor som vilken utrustning som behövs, när man ska så, var man kan förvara sådden och inte minst hur får man tag i fröer utan att ruinera sig.

Tid och plats

Måndag 22 februari, 18.00, digital föreläsning.

Anmälan

Föreläsningen läggs upp på studieframjandet.se. Det kan dröja lite innan föreläsningen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

— Tips – Trädgårdsfestivalen 19–20/7 —

Rottneros park fick ställa in sin trädgårdsfestival i fjol, men har bestämt sig för att göra ett nytt försök i år. Datumet är 19–20 juli. Ännu finns det inga tillkännagivna programpunkter men utifrån tidigare festivaler i Rottneros kan vi räkna med ett gäng försäljare, fina utställningsträdgårdar och några namnkunniga föreläsare. Håll utkik efter programmet!

Låna frön på biblioteket

Vi har massor med frön att låna ut, men det blir på annat sätt än tidigare. Biblioteken i Vålberg, Edsvalla, Grums, Skattkärr och Hammarö har frön att låna ut under februari–mars. I år har vi kommit överens med biblioteken att de ansvarar för att ställa fram frölådor och successivt fylla på dem. Det ska finnas ett bra urval av fröer oavsett om du lånar första eller sista dagen.

Tid och plats

Kontakta ditt bibliotek för information om vilka dagar frölådorna är framställda och vilka restriktioner de har. Vi från Trädgårdssällskapet kommer inte att vara på plats på grund av smittrisken.

Tips – Trädgårdsinspiration i hörlurarna

Så här när de sociala aktiviteterna har minimerats och det är allmänt kärt vill vi tipsa om trädgårdspoddar. Har du inte testat att lyssna på sådana tidigare men har en smart telefon är det läge nu.

När du har fått kläm på tekniken kan du söka på:

- Odlarna – här intervjuas kända och okända trädgårdsmänniskor
- Botaniska trädgårdspodden – Göteborgs botaniska trädgård nördar ner sig helt
- I trädgården med Karin och Elsa – två kunniga talar innerligt om trädgård
- Ulrika och Lindas trädgårdspodd – två kända motpoler pratar om trädgård

Klipp rätt i rätt tid

Vissa växter har kraftig savstigning på våren och blöder om man klipper dem då. En del bär frukt eller blommor på årsskotten och andra på fjolårsskotten. Att lära känna sina växters livscykel är bra om man vill ha blommande växter och mycket frukt.

Följ med in i en trädgård med behov där trädgårdssällskapets egen fruktträdsbeskärare delar med sig av sina erfarenheter och tipsar om hur du kan göra din egen beskärningskalender.

Tid och plats

Lördag 27 mars, 10.00, Öströms väg 14 i Vålberg.

Anmälan

på Studiefrämjandets hemsida, studieframjandet.se. Max 12 deltagare. Ta gärna med egen fika. Det kan dröja lite innan kursen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

Tips – Rododendronguidning på Sofiero slott

Rododendronen vid Sofiero slott är vida kända och folk vallfärdar till denna skånska besöksparla när de blommor. I år erbjuder Sofiero två guidade turer, klockan 14 15–16 maj. Guidningen ingår i entréavgiften men eftersom antalet platser är begränsat gäller det att anmäla sig i god tid

Mikrolivet i jorden

Hur kan vi med mindre arbete och mindre kostnader få ökad bördighet i våra trädgårdar? Jo, genom att gynna mikrolivet i jorden. Hans-Åke Scherp visar exempel på hur man kan odla jorden på olika sätt i sin villaträdgård.

Jorden är grunden för allt liv och innehåller mineraler, organiska ämnen och mikroliv. De näringsämnen som växterna behöver finns redan i jorden men behöver bli tillgängliga för dem. Det är mikrolivet som ordnar det och vi behöver förstå det och ge det goda förutsättningar för att det ska göra sitt jobb. Vi behöver således odla jorden, mata den. Genom att öka mängden organiskt material, täcka med kompost, löv, halm, flis, odla växter som drar ner näring till jorden och göra maskkompost med mera gör man jorden levande och lättskött. Att tillföra konstgödsel och gräva har visat sig ta död på jordens mikroliv.

Tid och plats

Måndag 19 april, 18.00, digital föreläsning.

Anmälan

Föreläsningen läggs upp på studieframjandet.se. Sök på ”biokol”. Det kan dröja lite innan föreläsningen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där.

Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

Kola din egen biokol

Vi gör biokol enligt metoden eldfrontskolning. Det är en metod som passar bra i lägen då det finns god tillgång på torr biomassa som annars ”bara” skulle förmultna. Biokol fungerar som jordförbättring på en mängd olika sätt och dessutom bryts den inte ner på 100–1 000 år.

Målet med dagen är att deltagarna skall ha erhållit en fördjupad kunskap om biokolens fördelar och hur den skulle kunna tillverkas och användas i dina odlingar. Vi kommer ha med en hink färdig biokol till varje deltagare då den varma kolen vi gör måste svalna rejält innan den tas med. Ta gärna med något att grilla så vi tar vara på värmen från elden.

Tid och plats

Söndag 25 april, 14.00–18.00, Fågelsångsvägen 18, Karlstad

Kostnad

200 kronor (350 för ickemedlemmar) för workshop, material, kaffe och pinnbröd med smör.

Anmälan

Kursen läggs upp på studieframjandet.se. Sök på ”biokol”. Det kan dröja lite innan kursen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

– Tips – Selmas trädgård

Mårbackas trädgårdsmästare visar trädgården och berättar om Selma Lagerlöfs intresse för den och ger råd till egna täppan i juli–augusti. Mer info finns på marbacka.com/tradgarden

Årsmöte utomhus – med växtlotteri

Speciella tider kräver speciella åtgärder. Så här i pandemin väljer vi att skjuta på årsmötet till slutet av maj. Då håller vi ett årsmöte utomhus vid Sjögården på Kroppkärrs koloniområde.

Varje ideell förening ska ha ett årsmöte och just den delen är ju ganska formell, men föreningens verksamhet är långt ifrån formell.

Så kom, umgås på lite avstånd, prata odling, permakultur och trädgård på både längden och tvären. Vi bjuder på gofika.

Och givetvis: Vi har ett växtlotteri! (Spana in 2019 års vinstbord här ovan.)

Tid och plats

Torsdag 20 maj, 18.00, på Sjögårdens uteplats, på Kroppkärrs koloniområde.

– Tips – Ormbunkens återkomst

Söker du växter som är effektiva luftrenare? Som inte är så ljuskrävande? Som är klassiska och tidlösa? Som genom historien räddat jorden flera gånger? Eller är du bara sugen på att återuppliva 1800-talets ormbunksmani? Då vill vi tipsa om 2020 års trädgårdsbok Ormbunkar av trädgårdsmästaren Anton Sundin, en bok som både informerar och inspirerar.

En permakulturträdgård i blom

Försommaren är en hektisk tid för alla trädgårdens insekter och oss andra trädgårdsarbetare. Men den är också så njutbar och spännande! Fjolårets torkade grönska har lagts i komposten, perennerna börjar titta upp ur jorden och de försådda småplantorna börjar bli stora nog att flytta ut i trädgårdslanden. Blommande fruktträd och bärbuskar bjuder bin och humlor på nektar och pollen. Späda nässlor, gräslök och sparris bjuder oss på mat. Tulpaner, gullregn och liljekonvalj lockar oss ut med sin färgprakt och doft. Välkommen till vår trädgård i Alster.

Tid och plats

En solig lördag i juni. Datum skickas ut till anmällda. Strandviksvägen 30.

Anmälan

till Gun-Britt Scherp, gbscherp@gmail.com, 070-622 02 81. Observera att antalet platser är begränsat.

Tips – Växtmarknad på Kroppkärr 30/5

Sällskapet Trädgårdsamatörerna Värmlandskretsen håller traditionsenligt en växtmarknad på Kroppkärrs koloniområde i maj. I år är det söndagen 30 maj klockan 10–13 som gäller och som vanligt kommer det finnas ett stort utbud av basväxter och riktiga rariteter. Och vi i trädgårdssällskapet är där och säljer lotter med riktigt bra vinstchanser.

Trädgårdsbesök i Bergslagen

Vi besöker Margareta och Leif i deras underbart vackra trädgård i Vikersvik mellan Karlskoga och Nora. Trädgården bjuder på många olika växter och när vi besöker den blommar merparten av alla pioner. Vår plan är att också stanna vid Lindesbergs handelsträdgård på hemvägen. Vi kommer att samåka i privatbilar.

Tid och plats

Söndag 4 juli, samling 13.00 på gratisparkeringen vid Norrstrandskyrkan för samåkning. Ankomst till Vikersvik 515, Gytorp 14.00.

Kostnad

De som samåker delar bensinkostnad för respektive bil.

Anmälan

till Holger Bryntesson, holger@bryntesson.org, 070-520 00 91. Senast 2 juli.

— Tips – Besök Stolpen och Hveems —

Passa på att göra ett besök i maj på Stolpens trädgård samt Hveems handels-trädgård i Ölme. Stolpens trädgård har träd, buskar, perenner, lökar med mera. Hveems handelsträdgård har sommarblommor av alla de slag. Kan bli en trevlig söndagsutflykt. För öppettider kolla www.stolpenstradgard.se och www.hveems.se.

Resa till Rolands Plantskola

Söndag 1 augusti reser vi återigen till Rolands Plantskola söder om Kristinehamn. Där kan vi bli guidade av Jan-Erik och Ulla-Lena bland mängder med perenner som vi får köpa för grossistpriser. Vi är inbokade klockan 10.00. Samling vid gratisparkeringen vid Norrstrandskyrkan klockan 9.00. Medtag en picknickkorg. Vi kommer att samåka i privatbilar.

Tid och plats

Söndag, 1 augusti, samling 9.00 för samåkning på gratisparkeringen vid Norrstrandskyrkan.

Ankomst till Rolands Plantskola 10.00.

Kostnad

De som samåker delar bensinkostnad för respektive bil.

Anmälan

till Holger Bryntesson, holger@bryntesson.org, 070-520 00 91, senast 30 juli

Tid att skörda i en permakultur-trädgård

I augusti börjar trädgården mogna. Man känner sig rik när man kan ta en korg på armen och gå ut och plocka ihop en måltid från trädgården.

Har vädret varit gynnsamt med sol, värme och regn blir vi väl belönade. Men även en bra jord med ett rikt mikroliv täckt av kompost, gräsklipp mm klarar en sommar utan regn och ger en god och vällsmakande skörd.

Trädgården sprakar i färger och former. Röda körsbär och lila plommon, slingrande luktärter och ståtliga kronärtskockor. Välkommen till en permakulturträdgård i Alster.

Tid och plats

En solig lördag i augusti. Datum skickas ut till anmälda. Strandviksvägen 30.

Anmälan

Gun-Britt Scherp, gbscherp@gmail.com, 070-622 02 81.

Tips – Öppen trädgård i Lands regi

Det är alltid spännande att besöka andras trädgårdar och få inspiration. Sedan många år arrangerar tidningen Land öppna trädgårdar där privatpersoner visar upp sina skapelser. I förfölj valde 139 trädgårdsägare att vara med. I år hålls arrangemanget 18 juli klockan 12.00–18.00. När det här programmet gick i tryck var hemsidan ännu inte uppdaterad men när det närmar sig kommer du finna all info på www.land.se/oppentradgard.

Föröka dina växter med sticklingar

Basen i permakultur är bland annat de perenna växterna, gärna med ätlig skörd såsom bärbuskar av olika slag. Men även växter med andra funktioner – såsom skapande av väderskydd och bra mikroklimat eller som bidrar till en vacker och väldoftande plats för människor – har sin plats.

Kursledaren Kristina Andersson har mångårig erfarenhet av beskärning och förökning av perenner och kommer visa hur vi med enkla medel kan ”tillverka” fler av de växter vi gillar. Det kommer finnas lite växtmaterial, såjord och krukor men ta gärna med er fler krukor eller växtmaterial som ni vill föröka, och viktigast av allt: en vass sekator.

Tid och plats

Tisdag 10 augusti, 17.00–20.00, Fågelsångsvägen 18, Karlstad

Kostnad

200 kronor (350 för ickemedlemmar) för workshop och material.

Anmälan

Studiefrämjandets hemsida, studieframjandet.se. Det kan dröja lite innan kursen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

— Tips – Lyckas med fermentering —

Jenny ”Surtanten” Neikell har en onlinekurs där du lär dig allt om grönsaks- och kombuchafermentering med hjälp av filmade föreläsningar, texter och nedladdningsbara filer. Mer info, pris och anmälan finns på app.coursio.com/store/LandUtbildning/fermentering

Trädgårdsdesign enligt permakultur

Permakultur kan översättas till design av hållbara livsmiljöer. När vi tittar på våra torp och trädgårdar med det som utgångspunkt utgår vi först och främst från platsen och naturens förutsättningar. Sedan kommer behov och vanor hos de boende. Till vår hjälp har vi tolv principer.

Ulrika Neldorin har ett Permaculture Design Certificate (PDC) från Stjärnsund och har med det som bas fastnat för karten och bilden som utgångspunkt för design av trädgården. Ta med en utskrift/karta eller enkel skiss över din egen trädgård att ha som mall för att måla nya hållbara versioner av din drömträdgård. Akvarellpapper, pennor, mallar och linjaler finns på plats och vi bjuder på god fika och en introduktion till hur permakultur kan gå till i praktiken.

Workshopen hålls två gånger dagarna efter varandra.

Tid och plats

Lördag 4 och söndag 5 september, 14.00–18.00, Fågelsångsvägen 18, Karlstad

Kostnad

300 kronor (400 för ickemedlemmar) för workshop, fika och material. Du får med dig en folder samt ett antal skisser hem.

Anmälan

Kursen läggs upp på studieframjandet.se. Sök på "permakultur". Det kan dröja lite innan kursen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

Äpplets dag

Det finns äppelträd för alla trädgårdar och äpplen för alla smaker. Har du en okänd sort i din trädgård? Ta med dig fem äpplen av den så får du hjälp av en kunnig pomolog att sortbestämma. Vi bjuder också på äppelutställning, mustning och mycket annat.

Det svenska äpplet fick en egen dag 2016 på initiativ av vårt riksförbund Svensk Trädgård och i år prickar vi den dagen.

Tid och plats

Lördag 25 september, 11.00–15.00, Naturum i Mariebergsskogen.

Kostnad

Sortbestämning 20 kr/sort.

Bidra med äpplen till utställningen

Vi tar gärna emot bidrag till äppelutställningen. Lägg fem äpplen/sort i en påse märkt med äpplets namn och lämna till Naturum senast 22 september kl 17.

Blindprovning av potatis

I Sverige finns det hundratals sorter och i världen är antalet oräkneligt. Varje sort har sin egen karaktär och sina särskilda egenskaper. Och sin egen smak!

Det har vi tagit fasta på och ordnar potatisprovning. Vi gör blindprovning av några potatissorter och bedömer dem på samma sätt som vin. Lise-Lotte Björkman, trädgårdsrådgivare på Riksförbundet Svensk Trädgård, är kvällens potatisexpert och bjuder också på råd om potatisodling. Efter provningen serveras soppa av den ädla knölen.

Tid och plats:

Torsdag 7 oktober, 18.00, PRO-lokalen, Norrstrandsgatan 71.

Anmälan

Studiefrämjandets hemsida, studieframjandet.se. Max 20 deltagare. Det kan dröja lite innan kursen läggs upp, så kolla igen lite senare om den inte är där. Kontakt: Kristina Andersson, kristina.andersson@studieframjandet.se, 054-17 29 76.

Tips – Nordiska trädgårdar

Den stora trädgårdsmässan Nordiska trädgårdar som varje vår hålls i Älvsjö ställdes i fjol in på grund av pandemin, och samma sak händer i år. Men det kommer att hålla någon sorts digitalt event, så håll utkik. Arrangörerna räknar med att kunna ha en mässa som vanligt 2022 och datumet då är 31/3–3/4.

Frösortering och soppa som årets avslutning

Fröskörden är nästa års fröjd. Hjälp oss att rensa och sortera de fröer som ska lånas ut på biblioteken nästa år. Utlåningen är uppskattad och en fantastisk möjlighet att komma över både rariteter och mer vanliga fröer. Och det är gratis.

För att det ska bli många och varierande fröer tar vi gärna emot ditt överskott. Ta med till frösorteringsträffen eller lämna i frökassarna som vi hänger ut på biblioteken under hösten.

Vi bjuder alla frösorterare på välsmakande soppa och en trevlig stund. Som tack får du med sig en rejäl laddning fröer hem.

Tid och plats

Torsdag 18 november, 18.00, i PRO-lokalen på Norrstrandsgatan 71.

Anmälan

Ingrid Larsson, 070-533 39 16, ingrid@uni-ide.se

Tips – Mata småfåglarna!

Välj energirika frön och nötter som solrosfrön och osaltade jordnötter. Välj bort vildfågelfrö med havre eller liknande, det lockar inte så många. Talgbollar fryser snabbt sönder så fåglarna inte kan äta dem. Gör stället egna "fettbomber" av talg, ister, smör eller liknande. Inspiration finns på www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/hjalp-faglarna-med-mat-i-vinter

Karlstads Trädgårdssällskap

Klipp ut och sätt på kylskåpet!

Årets aktiviteter

Föreläsning: Vad är permakultur?	15 februari
Att lyckas med frösådden	22 februari
Låna frön på biblioteken	Februari–mars
Klipp rätt i rätt tid	27 mars
Mikrolivet i jorden	19 april
Kola din egen biokol	25 april
Årsmöte utomhus	20 maj
Växtmarknad med lotteri	30 maj
En permakulturträdgård i blom	En dag i juni
Trädgårdsbesök i Bergslagen	4 juli
Resa till Rolands Plantskola	1 augusti
Föröka dina perenner med sticklingar	10 augusti
Skördetid i en permakulturträdgård	En dag i augusti
Trädgårdsdesign enligt permakultur	4 och 5 september
Äpplets dag	25 september
Potatisprovning	7 oktober
Frösortering och soppa	18 november